

English

Pashto / پښتو

Long COVID: Breathlessness

After an illness you may find you have difficulty catching your breath and feel short of breath more easily. This is called breathlessness. This can happen if you've had coronavirus (COVID-19), even if you did not need treatment in hospital.

Breathless can feel scary but there are several things you can do to help.

How to ease breathlessness

Using a different position will allow your breathing muscles to work better and help you to feel less short of breath. You might find one position works best for you.

Feelings of panic will often make your breathlessness worse. So, trying to relax in your preferred position will also help.

له كوويد څخه له رغېدو وروسته نښې نښانې: . ساه لنډى

له يوې ناروغۍ وروسته ښايي تاسو متوجه شئ چې په ساه اخيستلو کې ستونزه لرئ او په آسانۍ سره د ساه لنډۍ احساس کوئ. دې ته ساه لنډي ويل کېږي. دا هغه وخت پېښدای شي چې تاسو په کرونا ناروغۍ اخته شوي وئ، حتٰی که روغتون ته مو د درملنې په موخه مراجعه هم نه وي کړې.

ساه $\text{لنډي ويروونکې ده، مګر ځينې لارې چارې شته چې ستاسو سره مرسته وکړي.$

د ساه لنډي د مخنيوي په موخه

د بېلابېلا موقعيتونو څخه ګټه اخيستل به ستاسو د ساه اخيستلو عضلاتو ته د غوره کار کولو زمينه برابره کړي او ستاسو سره به مرسته وکړي چې د ساه لنډۍ کم احساس وکړئ. بنايي تاسو متوجه شئ چې يو موقعيت ستاسو لپاره غوره دي.

ډارېدل به اکثر وختونه ستاسو ساه لڼدي نوره هم خطرناکه کړي. نو، په خپل موقعیت کې د آرامتیا ساتلو هڅه هم ستاسو سره مرسته کوي.

Lying on your front can help reduce breathlessness if you're recovering from coronavirus. Adding pillows under your chest or pelvis may make this position more comfortable. Only use this position if you feel comfortable and it helps your breathing.

که له کرونا ویروس نه په رغېدلو یاست، پړمخې څملاستل هم ستاسو سره د ساه لنډۍ په کمولو کې مرسته کوي. تر خپلې سینې او یا ملا لاندې د بالښتونو ایښودل ښایي دا موقعیت نور هم ښه کړي. له دې موقعیت څخه یوازې هغه وخت ګټه واخلئ چې تاسو د آرامتیا احساس کوئ او هغه ستاسو سره په ساه اخیستلو کې مرسته کوي.

Breathing techniques to reduce breathlessness

Breathing control

- Sit in a relaxed position in a chair with your back well supported.
- 2. Place one hand on your tummy.
- 3. Slowly take a deep breath in through your nose.
- 4. As you breathe in, allow your tummy to rise up.
- 5. As you breathe out slowly, feel your tummy relax down.

This may take some practice but can be very useful to help reduce breathlessness.

د ساه لنډۍ د کمولو په موخه د ساه اخیستلو لارې چارې

د ساه لنډۍ کنټرول

- 6. په چوکۍ کې په راحت ډول کينئ او شا مو تکيه کړئ.
  - 7. يو لاس مو په خېټه کيږدئ.
  - 8. د پوزې له لارې په آرامۍ سره ژوره ساه واخلئ.
- 9. د ساه اخیستلو پرمهال اجازه ورکړئ چې خېټه مو پورته شي.
- 10. د ساه ایستلو پر وخت، خپله خېټه پر آرامۍ سره ښکته کړئ.

دا ښايي يو لړ تمرين ته اړتيا ولري، خو کولای شي د ساه لنډۍ په کمولو کې ډېره مرسته وکړي.

د غونډو شونډو ساه اخيستل

Pursed lip breathing

This can be useful to control breathlessness when you're walking or being more active.

Take a breath in through your nose. Gently breathe out through your mouth with your lips pursed, just like when you're whistling or blowing out a candle. Try to breathe out for longer than you breathe in.

Blow as you go

Breathe in before you start to move, then breathe out when you're making a big effort, such as bending down, lifting something heavy or going up stairs.

Speak to your GP practice if:

- your breathlessness is not improving
- your breathlessness gets worse when you lie flat and your ankles are also swollen
- you're worried about your symptoms

دا کولای شي د قدم و هلو او بل فعالیت پر مهال د ساه لنډۍ د کنټرول په برخه کې ډېر ګټور وې.

د پوزې له لارې ساه واخلئ. د شپيلي و هلو او شمعې د پو کولو په څير، په غونډو شونډو په ډېره ځيرکتيا سره د خولې له لارې ساه وباسئ. هڅه وکړئ د ساه اخيستلو په پرتله ساه ايستل اوږده کړئ.

هر ډول چي غواړئ پو يي کړئ

له حرکت پیلولو وړاندې ساه واخلئ، وروسته د خم کېدلو، د درندو څیزونو د پورته کولو او یا د یورته ختلو په څیر د کارونو ترسره کولو پرمهال ساه وباسئ.

په لاندې حالاتو کې له جي پي سره مشوره وکړئ:

- ستاسو ساه لنډي نه ښه کيږي
- ستاسو ساه لنډي هغه وخت خطرناکه کیږي چې اوږد و غځېږئ او ستاسو ښنګري
   هم پړسېدلی وي.
  - تاسو د نښو نښانو په اړه انديښمن ياستئ

For more information in Pashto go to www.nhsinform.scot/translations/languages/pashto	په پښتو ژبه د نورو معلوماتو لپاره <u>Ianguages/Pashto/www.nhsinform.scot/translations</u>
October 2021	د 2021م کال د اکټوبر میاشت